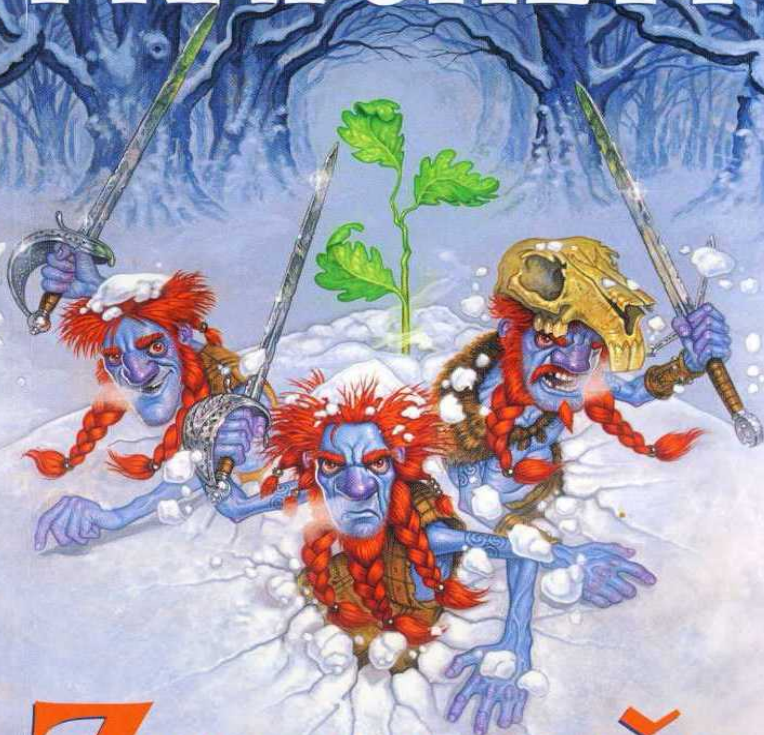

TERRY
PRATCHETT

ZIMODĚJ

PŘÍBĚH ZE ZEMĚPLOCHY

TERRY PRATCHETT

ZIMODĚJ

TALPRESS

Copyright © 2006 by Terry and Lyn Pratchett
Translation © 2007 by Jan Kantůrek
Illustrations © 2006 by Paul Kidby

This edition is published by arrangement with Transworld Publishers, a division of The Random House Group Ltd.
All rights reserved.

Všechna práva vyhrazena. Žádnou část této knihy není dovoleno použít nebo jakýmkoliv způsobem reprodukovat bez souhlasu nakladatele.

ISBN 978-80-7197-460-4

Úvod

SLOVNÍK FÍGLOVŠTINY UPRAVENO I PRO ÚTLOCITNĚJŠÍ POVAHY

Dílo je rozpracované slečnou Bystromilou Klíšťovou

Habouní: lidské bytosti

Velkej chlap: náčelník klanu Fíglů

Blabol: nesmysly, řečičky

Umírat: být zoufalý, např.: „*Umírám touhou po šálku čaje!*“

Bábrdle: stará žena

Bard: zpěvák klanu, hraje na myšdudy

Být jak veverka: být nervózní, ustaraný

Poule: oči (vypúlije, mžurkadla, nasísáky)

Bzdína: slabá osoba

Aha: záchod

U psí nohy!: všeobecné citoslovce, které může znamenat cokoli od „*Ó bohové!*“ až po „*Tak teď mi ale vážně došla trpělivost a bude malér!*“

Šňupnout si svého pepře: přijmout osud, který mi byl předurčen

Cítit něco ve své vodě: něco jako *cítím to v kostech*, obzvláště psychicky nadaní jedinci prý dokážou vycítit nepříjemnosti podle pohybu tekutin v těle (stará námořnická pověra)*

Kulích: velmi důležitý závazek, podpořený navíc tradicí a magií, není to pták

Kelda: matka většiny příslušníků klanu Fíglů. Fíglí děti jsou velmi malé a kelda jich má během života tisíce. Kelda je onen krk otáčející hlavou – Velkým chlapem.

Šerobylo: *za šerobyļa, v šerobyļu*, před hodně dlouhou dobou

Zpodělané: podivné, strašidelné, občas může z jakéhosi důvodu znamenat i „ovál, oválné“

Bosorbaba: čarodějka všeobecně, bez ohledu na věk

Óbrbosorbaba: velmi důležitá čarodějka

Kouzlování: cokoliv, co čarodějka dělá

Skrejvky: tajemství, většinou keldina, ale i všeobecně

Slop: nápoj, pohříchu převážně alkoholický

Spog: sotůrek – kožený váček, který se nosí vpředu uprostřed opasku. Fíglové v něm nosí především své poklady (či snad přesněji pokrady), nedojedené jídlo, zajímavý hmyz, užitečné kousky dřeva, šťastný prášek a podobně. Přehrabovat se důkladněji v sotůrku není zrovna nejlepší nápad.

Matlák: bezcenná osoba

* Pozn. překl.: *Zůstává tady ovšem jedna záhada, a sice ta, podle jaké tekutiny v těle to odhadoval Yan Habáně.*

Zhulený jako čibuk: jsem si **jistá**, že to znamená „unavený“

Odpuza: všeobecně nepříjemná osoba

Zpaprčenec: opravdu nepříjemná osoba

Béhovado: ovce (podobně búhovado – kráva, nebo íhovado – kůň), zvíře porostlé vlnou, které žere trávu a dělá „bé“. Není těžké je zaměnit za jiné druhy.

Bryndák: viz Matlák

Zvláštní mazání na ovce: ke své lítosti musím říci, že se jedná pravděpodobně o whisky pálenou načerno podomácku. Nikdo neví, co by udělala s ovce, ale říká se, že kapka mazání udělá dobře pastýřům za chladných zimních nocí a Fíglům jakékoliv množství kdykoliv. Doma ji ale vyrobit nezkoušejte.

Jemináku, jejdamáku: všeobecné zvolání Fíglů v tísni

Bědoš: výkřik nejvyššího smutku a zoufalství

Pechden: nešťastný den

Uchál: škvor

Spárka: najdeme ji jen v opravdu velkých fíglích pahorcích, v horách, kde je dost vody na to, aby umožnila pravidelné koupání. Je to něco jako sauna. Fíglové na Křídě mají sklony spoléhat na skutečnost, že na sebe člověk může nacytat jen jistou vrstvu špíny a prachu, ale jakmile to překročí určitou mez, začne z něj špína opadávat sama od sebe.

KAPITOLA 1

Velký sníh

Když bouře přišla, dopadla na hory jako kladivo. Žádné nebe by nedokázalo udržet takové množství sněhu, a protože by to žádné nebe nedokázalo, spadl. Spadl jako neprostupná bílá stěna.

Tam, kde byl ještě před několika hodinami prastarý malý vršek pokrytý chomáčem zakrslých ostnatých stromů a keřů, se teď tyčil sněhový pahorek. Vloni touhle dobou už tu kvetlo několik uspěchaných petrklíčů, ale letos tady byl jen sníh.

Část sněhu se najednou pohnula. Ze sněhové roviny se nadzvedl kus sněhu o velikosti jablka a kolem něj se na všech stranách kouřilo. Ruka, ne větší než králičí tlapka, se snažila kouř rozehnat.

Pak se objevila velmi malá, ale také velmi rozzuřená modrá tvář. Ta samozřejmě patřila k hlavě, na níž pořád ještě balancoval zmíněný kus sněhu, a hlava se teď rozhlížela po najednou bílé pustině.

„Ale do psí nohy!“ zahuhlala. „No očili jste to?“

Tak totok má na svědomí Zimoděj. Řeknu vám, to je fakt ksindl, kterej nepovažuje ‚nae‘ za odpověď!“

Kolem se začaly zvedat další kousky sněhu. Pod nimi se objevily další hlavy.

„Ach jámináku! Bědoš, bědoš, bědoš!“ zakvílela jedna z nich. „Tak už tu velikou malou bosorbabu zasejc našel!“

První hlava se obrátila k téhle hlavě a nadhodila: „Pořapanej Vildo, to seš ty?“

„Jo, Robe?“

„Neřek jsem ti už kolikrát, abys už jednou nechal toho věčnýho bědošování?“

„Jo, řek jsi mi to, Velkej chlape,“ odpověděla hlava oslovená jako Pořapaný Vilda.

„Tak proč už to zasejc říkáš?“

„Promiň, Robe, to mi enom tak jaksi uklouzlo.“

„Je to tak deprimující!“

„Promiň, Robe.“

Rob Kterýten si povzdechl. „Ale strachuju se, že máš teďkom recht, Vildo. Kdo vartuje důle na farmě?“

„Malej nebezpečnej Flok, Roby!“

Rob zvedl pohled k mrakům, které byly tak přeplněny sněhem, že skoro táhly břicha po zemi.

„Tož ajto,“ přikývl a znovu si povzdechl. „Přišel čas pro heroja.“

Pak se ztratil ze zorného pole a jeho kus sněhu hladce zapadl na původní místo. Rob pak sklouzl do středu fíglího pahorku.

Uvnitř byl nečekaně velký prostor, takže uprostřed by se mohl středně velký člověk celkem pohodlně narovnat. Ale hned nato by se ohnul v půli, protože by ho postihl záchvat kašle z kouře, který stoupal ke

stropu z otevřeného ohně a unikal otvorem právě ve středu klenby.

Všude po obvodu dutiny byly galeriím podobné římsy a každá z nich byla přeplněna Fígly. Obvykle tady býval děsivý hluk, ale teď tu bylo téměř zkrusující ticho.

Rob Kterýten přešel k ohni, kde čekala jeho žena, kelda Žanina. Vstala a postavila se rovně a pyšně, jak to má u keldy být, ale když došel až k ní, měl dojem, že plakala. Objal ji kolem ramen.

„No jo, takže asi pochopujete, co se činí,“ obrátil se k modrému a červenému publiku, které k němu upíralo pozornost. „Toto není obyčejná sněžná buřina. Zimoděj našel malou velikou bosorbabu – no tak, uklidněte se!“

Počkal, až utichly výkřiky a chřestění mečů, a pak pokračoval:

„Nemůžeme kvůli ní bojovat se Zimodějem! To je její řemeslo, její hrnek čaje. Ten jí nikdo z nás pofúkat nemůže! Tutou cestou musí jít sama! Ale bosorbaba všech bosorbab nás posílá po jinačí cestě! Ta naša je temná a nebezpečná!“

Zazněl nadšený křik a hlahol. Když řekneme, že tahle perspektiva se Fíglům velmi zamlouvala, budeme skutečně zdrženliví.

„Výborně!“ přikývl spokojeně Rob. „A já včel vyrazím do světa a dovedu žampióna!“

Po těch slovech se podzemím rozlehla salva smíchu a Yan Habáně, největší z Fíglů, vykřikl: „No tak to bude akurát! Budeme mět tak tak chvilku mu naservírovat pár lekcijí v rytířování! Dyť zatím není nic než jedna veliká nicka!“

„Ale bude dělat hrdinu, žampióna, velikej malej bosorbabě a hotovo,“ přerušil ho Rob ostře. „A včít-kaj do makačky! Všichni do křídovej díry, všeci! Vyhrabte mně dūru do Podsvětí!“

Musí to být Zimoděj, pomyslela si Tonička Bolavá, když stála v promrzlém domě před svým otcem. Cítila ho tam venku. Tohle počasí by nebylo normální ani v polovině zimy a teď už bylo jaro. Byla to výzva. Nebo to možná byla jen hra. Se Zimodějem se to nedalo tak jednoduše říci.

Jenže ona to nemohla být hra, protože umírala jehňata. Je mi jen třináct a můj otec, a spousta lidí mnohem starších, než jsem já, chce, abych s tím něco udělala. A já to nedokážu. Zimoděj mě znovu našel. Je tady a já jsem příliš slabá.

Bylo by to jednodušší, kdyby mě nutili, nebo křičeli, ale ne, oni prosí. Otcova tvář zešedivěla strachem a prosí. *Můj otec mě prosí.*

Ale ne, teď dokonce smeká klobouk. On *smeká klobouk*, když se mnou chce promluvit!

Oni si myslí, že kouzla přicházejí jen tak, když lusknou prsty! Ale když to teď pro ně nemůžu udělat, k čemu jsem pak dobrá? Nemůžu jim ukázat, že mám strach. Čarodějkám není dovoleno mít strach.

A přitom je to moje vina. Já to začala. Já to taky musím ukončit.

Pan Bolavý si odkašlal.

„...víš, hm, nemohla bys to třeba... nějak odčarovat, hm... nebo co já vím... tak něco? Kvůli nám...?“

Všechno v místnosti bylo šedivé, protože světlo, které pronikalo dovnitř, bylo filtrováno sněhem. Ni-

kdo neplýtvat časem na to, aby tu hroznou věc od domů odklízal a odhazoval ze střech. Každé osoby, která by udržela lopatu, bylo zapotřebí jinde, a přece jich stále nebylo dost. A přitom skoro všichni pracovali celé noci, hlídali jednorocní ovce a pokoušeli se udržovat nová telata v bezpečí... v temnotě, ve sněhu...

V její sněhu. To poselství bylo určeno jí. Byla to výzva. Přivolání.

„Dobře,“ přikývla. „Uvidím, co se s tím dá dělat.“

„To jsi hodná,“ řekl otec a usmál se úlevou.

Ne, nejsem hodná, pomyslela si Tonička. Já to na nás přivolala.

„Bude třeba rozdělat nahore u stájí velký oheň,“ řekla nahlas. „Ale myslím opravdu velký oheň, rozumíte? Udělejte ho ze všeho, co hoří, a pak ho musíte udržovat. Oheň bude chtít uhasnout, ale vy ho musíte udržovat. Přikládejte na něj, ať se děje, co se děje. *Oheň nesmí uhasnout!*“

Dala si pozor, aby její „nesmí!“ bylo hlasité a vystrašilo je. Nechtěla, aby jim myšlenky odbíhaly stranou. Přehodila přes sebe těžký plášť z hnědé bavlny, který jí ušila Slečna Velezradná, a vzala si z věšáku na vnitřní straně venkovních dveří svůj špičatý klobouk. Lidé, kteří se shromáždili v kuchyni, tiše zabručeli a někteří o krok ustoupili. Chceme teď čarodějku, potřebujeme teď čarodějku, ale – raději teď pro jistotu o krok couvneme.

To byla ona magie špičatého klobouku. To bylo to, čemu Slečna Velezradná říkala „bimbo“.

Tonička Bolavá vyšla do úzké uličky, která byla proházena na sněhem zasypaném dvoře, návějami

dvakrát vyššími než výška dospělého člověka. Vysoko navátý sníh alespoň všechno chránil před nejhorším větrem, který řezal jako nůž.

Cesta byla proházena až ke stáji, ale byla to strašlivá práce. Když leží přes čtyři metry sněhu, jak ho můžete odházet? *Kam* ho odházíte?

Čekala u kůlny na vozy, zatímco muži spravovali sněhové břehy a čistili cestičku. Byli k smrti unavení, protože už kopali a házeli celé hodiny.

Důležité teď bylo –

Jenže ono teď bylo důležitých tolik věcí. Bylo důležité vypadat jako někdo, kdo je klidný a plný sebevědomí, bylo důležité udržovat si čistou mysl, bylo důležité nedat najevo svůj strach, který je tak silný, že máte obavy, abyste se z toho nepočurali...

Natáhla ruku, zachytila jednu sněhovou vločku a zblízka si ji prohlédla. Nebyla to nějaká obyčejná vločka, ó ne. Tahle byla ošklivá. Vysmívala se jí. Teď ho dokázala nenávidět. Nikdy předtím k němu nenávist necítila. Ale on zabíjel jehňata.

Otřásla se a přitáhla si plášť.

„Rozhodla jsem se udělat –“ zachraptěla vyschlými ústy a dech jí unikal ze rtů v podobě šedivých obláčků. Odkáslala si a začala znovu. „Rozhodla jsem se udělat tohle. Jestliže je tady nějaká cena, rozhodla jsem se zaplatit. Jestliže tou cenou je má smrt, pak jsem se rozhodla, že zemřu. Ať už pak půjdu kamkoliv, rozhodla jsem se jít. Tak jsem se rozhodla. To jsem se rozhodla udělat.“

Nebylo to pronesené zaklínadlo, ta slova jí zněla jen v hlavě, ale pokud nefungují zaklínadla, která máte ve své mysli, nepřinutíte je fungovat nikdy.

Tonička se ještě lépe zabalila do pláště, aby se chránila před větrem, který po ní sekal ze všech stran, a nepřítomně pozorovala, jak muži nosí slámu a dřevo. Oheň se rozhořival pomalu, jako kdyby měl strach ukázat nějaké nadšení.

Tohle už přece dělala předtím, je to tak? Alespoň tucetkrát. Ten trik nebyl tak těžký, když jste ho měli zažitý, ale dělávala ho, když měla dost času si všechno promyslet, uspořádat si myšlenky a – to především – nedělala ho nikdy s ničím větším, než byl oheň v kuchyni, když si potřebovala ohřát nohy. Teoreticky by to mělo být stejně jednoduché i s velkým ohněm a plání plnou sněhu, není to tak?

„Co to bylo, to o tom rozhodnutí?“ řekl otec. Zapomněla, jak skvělý má sluch.

„To je... věc čarodějek,“ odpověděla a pokoušela se mu nedívat do tváře. „Takže když to... nepůjde, je to jen moje vina a nikoho jiného.“ A tohle je má vina, dodala sama pro sebe. Je to nefér, ale nikdo neříkal, že to fér bude.

Otcova ruka ji uchopila za bradu a opatrně jí otočila hlavu. Jak měkké má ruce, pomyslela si Tonička. Jsou to ruce velkého muže, a přitom jemné jako ruce dítěte, to kvůli tuku z ovčího rouna.

„Neměli jsme to po tobě chtít, vid'...“ řekl.

Ale ano, je v pořádku, že jste mě o to požádali, pomyslela si Tonička. Kvůli tomu příšernému sněhu umírají jehňata. A já jsem měla říci ne, měla jsem říci, já ještě nejsem tak dobrá. Jenže pod tím příšerným sněhem umírají jehňata!

Její Druhé myšlenky jí říkaly: Ale vždyť tady budou další jehňata!

Jenže to nebudou tahle jehňata, že ne? A ta umírají proto, že jsem poslechla své nohy a tančila jsem se Zimodějem.

„Já to dokážu,“ řekla.

Otec jí pozvedl hlavu a zadíval se jí do očí.

„Jseš si jistá, džigit?“ řekl. To byla přezdívka, kterou dala Toniče její babička – babička Bolavá, která nikdy, ani v tom nejhorším sněhu, neztratila jedinou ovci. Otec tu přezdívku nikdy předtím nepoužil. Proč ho napadla právě teď?

„Ano,“ odsunula jeho ruku, a podívala se jinam, jinak by se vzápětí dala do pláče.

„Já... mamince jsem to zatím neřekl,“ pokračoval otec velmi pomalu, jako kdyby ta slova vyžadovala nesmírnou opatrnost, „ale nemůžu najít tvého bratra. Myslím, že se snaží pomoci. Trvalín Švindl mi říkal, že ho viděl někam jít s tou jeho malou lopatkou. Hm... věřím, že je v pořádku, ale... kdybys ho někde potkala... dohlídni na něj, ano? Má na sobě svůj červený kabát.“

Když se mu dívala do téhle tváře, která neměla žádný výraz, lámalo jí to srdce. Malý Česťa, kterému už bylo skoro sedm let, vždycky běhal za dospělými, v poslední době za mužskými, vždycky chtěl být jedním z nich, vždycky se snažil pomáhat... jak snadno se taková malá postavička přehlédne... Sníh pořád ještě padal jako hustá bílá stěna. Děsivě pokřivené vločky se bělaly otci na ramenou. Právě tyhle maličkosti si pamatujete, když se vám pod nohama propadne svět a vy se řítíte –

To nebylo jen nefér, to bylo... kruté.

Pamatuj na ten klobouk, který máš na hlavě!

Pamatuj na tu práci, kterou máš před sebou! Rovnováha!

Rovnováha je to důležité! Udržuj rovnováhu uprostřed, udržuj rovnováhu...

Tonička natáhla zkřehlé ruce k ohni.

„Pamatujte si, nesmíte oheň nechat vyhasnout,“ obrátila se k otci.

„Poslal jsem je, aby sebrali všechno dřevo, které najdou,“ odpověděl. „Řekl jsem jim, aby taky donesli všechno uhlí z kovárně. Z nedostatku paliva rozhodně nevyhasne, to ti slibuju!“

Plameny poskakovaly a nakláněly se k Toniččiným rukám.

Ten trik byl v tom, ten trik, ten trik... byl v tom, nadržat někde blízko spoustu tepla, připojit se k němu a pak... se vyvážit. Udržovat rovnováhu a zapomenout na všechno ostatní.

„Já půjdu s –“ začal otec.

„Ne! Hlídej oheň,“ vykřikla Tonička až příliš hlasitě, protože byla zoufalá strachem. „Budete dělat, co řeknu!“

Dneska nejsem tvoje dcera! křičely její myšlenky. Jsem tvoje čarodějka! To já chráním tebe!

Otočila se dřív, než si stačil všimnout její tváře, a rozeběhla se sněhovou uličkou, která byla prohrabána k dolní stáji. Sníh tady byl udupán do hrbolaté, kluzké cesty. Byla pokryta čerstvým sněhem a o to víc klouzala. Vyčerpaní muži s lopatami se raději přitiskli do sněžných stěn po stranách uličky, aby jí nepřekáželi v cestě.

Došla až k širšímu prostoru, kde ostatní ovčáci zápasili se sněhovou stěnou. Kolem ležely kusy sněhu.

„Přestaňte! Vraťte se!“ křičel její hlas, zatímco její nitro plakalo.

Poslechli ji rychle. Ústa, která vydávala ty příkazy, za sebou měla špičatý klobouk. S tím se člověk nehádá.

Pamatuj na horko, na to horko, pamatuj na to vedro, rovnováhu, udržovat rovnováhu...

Bylo to čarování, které mělo zranit až do kosti. Žádné hračky, žádné kouzelné hůlky, žádné bimbo, žádná hlavologie, žádné triky. Důležité bylo jedině to, jak jste dobří.

Někdy ale musí člověk ošálit sám sebe. Nebyla ani Letní dáma a nebyla ani Bábi Zlopočasná. Potřebovala si zajistit veškerou pomoc, kterou mohla získat.

Vytáhla z kapsy malého stříbrného koníka. Byl umaštěný a místy začernalý. Už několik dní ho chtěla vyčistit, ale nebyl na to čas, nebyl čas...!

Jako rytíř, který si spouští hledí, si medailon pověsila na krk.

Měla víc cvičit. Měla víc poslouchat lidi. Měla víc poslouchat sama sebe.

Zhluboka se nadechla a upažila ruce s dlaněmi obrácenými nahoru. Na pravé ruce jí bíle zasvítila jizva.

„Hrom po mé pravici,“ řekla. „Blesk po mé levici. Oheň za mnou, mráz přede mnou.“

Pak vykročila kupředu a zastavila se jen několik centimetrů před sněhovou stěnou. Cítila její chlad, vnímala, jak z ní vysává teplo. Dobrá, staň se, co se má stát. Několikrát se zhluboka nadechla. Takhle jsem se rozhodla...

„Mráz ohni,“ zašeptala.

Oheň na dvoře zbělel a rozeřval se jako rozdmýchaná kovářská výheň.

Sněžná stěna zaprskala, s výbuchem se proměnila v páru a vyhodila k nebi kusy sněhu. Tonička pomalu kráčela kupředu. Sníh před jejíma rukama mizel jako mlha na slunci. Tál v jejím teple, měnil se v tunel v hlubokých návějích, prchal před ní a zmítal se kolem v oblacích studené páry.

Ano! Zoufale se usmála. Byla to pravda. Když dokážete najít dokonalý střed, když dokážete dokonale připravit svou mysl, dokážete vytvořit rovnováhu. Přesně ve středu houpačky je místo, které se nikdy nepohne...

Boty jí začvachtaly v teplé vodě. Pod sněhem byla svěží zelená tráva, protože ta děsivá sněžná bouře se letos přihnala tak pozdě. Šla dál a mířila směrem, kde stály sněhem zasypané přístřešky pro jehňata.

Její otec zíral do ohně, jehož do běla rozpálený střed vysílal k nebi vysoké plameny, které požíraly palivo, jako když je žene vichřice. Před jeho očima se začalo měnit v šedý popel...

Toničke proučila kolem nohou voda.

Dobře! Ale na to nesmí myslet. Udržuj rovnováhu! Víc tepla! Mráz ohni!

Uslyšela zabečení.

Ovce mohou žít pod sněhem, tedy alespoň nějakou chvíli. Ale babička Bolavá vždycky říkala, že když bohové tvořili ovce, museli si zapomenout mozek v tom druhém kabátě. Když se vyděsí, a ovce k tomu nikdy nemají příliš daleko, ušlapou svá vlastní jehňata.

Teď už se objevily ovce s jehňaty. Zvířata byla celá

zmatená, z těl jim stoupala pára, a jak kolem nich tál sníh, vypadala jako nějaké sochy, které po sobě zanechal sníh.

Tonička šla dál, pohled upírala přímo před sebe a jen vzdáleně si uvědomovala vzrušené výkřiky mužů někde za svými zády. Šli za ní, vytahovali ovce, chovali jehňata...

Otec křičel na ostatní muže. Několik jich rozbíjelo vůz a přihazovalo získané dřevo do plamenů. Další přinášeli z domu nábytek. Kola, stůl, balíky sena, židle – oheň si vzal všechno, pohltil to a s řevem se dožadoval dalšího. A nic víc nebylo.

Žádný červený kabátek. Nikde nevidí červený kabátek! Rovnováhu, rovnováhu. Tonička pomalu kráčela dál a kolem ní proudila voda a ovce. Klenba tunelu se se šploucháním zřítíla. Nevšímal si toho. Otvorem se dovnitř sypaly nové sněhové vločky a odpařovaly se v obláčcích páry. Ani toho si nevšímal. A najednou tam vpředu zachytila záblesk červeně.

Mráz ohni!

Sníh prchal. Pak ho uviděla. Zvedla ho, přitiskla ho k sobě a předala mu něco ze svého tepla. Ucítíla, jak se pohnul, a zašeptal: „Vážila aspoň dvacet kilo! Aspoň dvacet kilo!“

Rozkašlal se a otevřel oči. Se slzami, které jí proudily po tvářích jako roztálý sníh, se rozeběhla k nejbližšímu ovčákovi a vhodila mu chlapce do náručí.

„Odneseš ho jeho matce! A běž *hned!*“ Muž přitiskl chlapce k sobě a rozeběhl se, vyděšen její divokostí. Dnes byla jejich čarodějka!

Tonička se obrátila zpět. Bylo třeba zachránit další jehňata.

Otec hodil do strádajících plamenů svůj kabát. Oheň na okamžik vzplál, ale pak zmizel ve vrstvě šedého popela. Ostatní byli připraveni, chytili otce v okamžiku, kdy se chtěl vrhnout za svým kabátem, a křičícího a kopajícího ho odtáhli do bezpečí.

Balvany křemene, kterými byl vydlážděn dvůr, tekly a slévaly se jako máslo na pánvi. Hmota ještě chvilku bublala, ale pak začala chladnout a tuhnout.

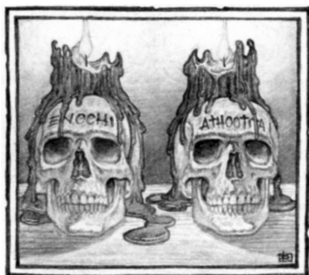
Oheň vyhasl.

Tonička Bolavá zvedla hlavu a podívala se Zimodějovi přímo do očí.

Nahoře, na střeše kůlny, kam se uklízely vozy, řekl slabý hlásek, který patřil Malému nebezpečnému Flokovi: „A do psí nohy!“

To všechno se zatím ještě nestalo. Možná, že se to ani nikdy nestane. Budoucnost je vždycky trochu nejistá. Každá maličkost, jako pád sněhové vločky, nebo to, když upustíte jinou lžící, ji může vyslat úplně jinou cestou. Nebo taky ne.

Ale všechno to začalo minulého roku na podzim, toho dne s kočkou.

KAPITOLA 2

Slečna Velezradná

Teď jsme o sto mil dále a vidíme Toničku Bolavou, která prolétá na koštěti horským lesem. Koště je velmi staré a Tonička ho udržuje velmi nízko nad zemí. Vzadu má podél štětín z každé strany připevněno ještě jedno malé košťátko, jako opěrná kolečka u dětských kol, a ta zajišťují, že se koště s Toničkou nepřevrátí. To koště vlastně patří velmi staré čarodějce jménem Slečna Velezradná, které je sto třináct let a létá ještě hůře než Tonička.

Tonička je o něco méně než o sto let mladší, vyšší, než byla před měsícem, a zdaleka už si není vším tak jistá jako před rokem.

Zaučuje se na čarodějkou. Čarodějky chodí obvykle oblečeny v černém, ale jediný důvod, proč čarodějky nosí černou, o němž Tonička věděla, spočíval v tom, že nosily černou vždycky. To jí jako nijak zvláštní důvod nepřipadalo, a tak se raději většinou oblékala

do modré nebo zelené. Nevysmívala se pohrdavě přepychu, protože nikdy žádný neviděla.

Špičatému klobouku jste ale uniknout nemohli. Na špičatém klobouku nebylo vůbec nic kouzelného až na to, že sděloval okolním lidem, že osoba pod ním je čarodějkou. Lidé si špičatých klobouků všímali.

Ale i přesto bylo velmi těžké být čarodějkou ve vesnici, kde jste vyrostli. Bylo těžké být čarodějkou lidem, kteří vás znali jako „tu holčičku Pepy Bolavýho“ a viděli vás pobíhat kolem jenom v košilce, když vám byly dva roky.

Pomáhalo odjet na nějakou dobu pryč. Většina lidí, které Tonička znala, v životě nebyla dál než dvacet kilometrů od místa, kde se narodili, takže když člověk odcestoval do nějakých tajemných cizích míst, stala se z něj najednou také tak trochu tajemná osoba. Vrátil se trošku jiný. Čarodějka potřebuje být jiná.

Jak se začínalo ukazovat, být čarodějkou byla především těžká práce a takových těch legráček jako „Pink! Cinky-linky-cinky-linky!“ tam bylo opravdu jen jako šafránu. Nic takového jako škola nebo nějaké kurzy prakticky neexistovalo. Na druhé straně ale nebylo moudré, když se děvče pokoušelo naučit se být čarodějkou samo, zvláště když mělo přirozené nadání. Pokud byste to totiž vzali za špatný konec, mohli jste se během jediného týdne dostat od nevědomosti k ošklivému pochechtávání...

Když jste se chtěli dostat k podstatě věci, bylo to vlastně celé jen o ošklivém pochechtávání. Nikdo však o tom nikdy nemluvil. Čarodějky o sobě říkaly věci jako „Čím starší, tím lepší“ nebo „Kdo se dosti

postí, tomu chřastí kostí“ nebo „Obličej bez bradavic jako les mez muchomůrek“, ale nikdy se nezmiňovaly o ošklivém pochechtávání. Ne za normálních okolností. Je ale pravda, že v tom směru jedna druhou dost hlídaly.

Stát se někým, kdo se ošklivě pochechtává, bylo velmi snadné. Většina čarodějek žila osaměle (občas s kočkou) a mohly uběhnout celé týdny, než potkaly jinou čarodějku. V dobách, kdy ještě lidé čarodějky nenáviděli, je často obviňovali z toho, že mluví se svými kočkami. Samozřejmě že hovořily se svými kočkami. Po třech týdnech bez kousku souvislého rozhovoru, který by nebyl o kravách, si budete klidně povídat i se zdí. A to byla předzvěst ošklivého pochechtávání.

„Ošklivé pochechtávání“ neznamenal pro čarodějky jenom zlý smích. Naznačovalo, že se vaše vědomí a myšlenky utrhly ze řetězu. Znamenalo to, že ztrácíte vládu sama nad sebou. Svědčilo to o tom, že vás osamělost, tvrdá práce, právě tak jako zodpovědnost a problémy ostatních lidí, posouvají kousek po kousku k hranici šílenství. Je to vždycky malý kousíček, tak nepatrný, že si ho skoro nevšimnete, dokud si nezačnete myslet, že je normální přestat prát a místo klobouku nosit na hlavě konvici na čaj. Znamená to, že dojdete k přesvědčení, že jelikož toho víte víc než kdokoliv jiný ve vaší vsi, jste něco lepšího než oni. Začnete si myslet, že s dobrým a špatným můžete obchodovat. Na konci to pak znamená, že „vejdete do temnot“, jak říkají čarodějky. A to je špatná cesta. Na jejím konci jsou otrávená vřetýnka a perníkové chaloupky.

Co tomuhle bránilo, byly návštěvy. Čarodějky neustále navštěvovaly jiné čarodějky a občas urazily skutečně veliký kus cesty, aby si daly šálek čaje a buchtu. Zčásti to samozřejmě dělaly proto, aby si hezky „podrbaly“, protože čarodějky milovaly drby, zvláště když byly spíše vzrušující než pravdivé. Hlavně to ale bylo proto, aby ohlídkaly jedna druhou.

Dnes se Tonička vydala na návštěvu Bábi Zlopočasné, podle mínění většiny čarodějek (včetně mínění samotné Bábi) nejmocnější čarodějky celých hor. Tyhle věci probíhaly velmi ohleduplně. Nikdo neřekl: „Eště ti teda nešplouchá na maják, co?“ a nikdo neodpovídal: „Jasně, že ne! Sem chytrá jak necky.“ Nebylo to zapotřebí. Věděly, o co se jedná, a proto mluvily o úplně jiných věcech. Jenže, když Bábi Zlopočasná neměla dobrou náladu, bývala s ní opravdu velmi těžká práce.

Seděla mlčky ve svém houpacím křesle. Někteří lidé dokážou skvěle mluvit, ale Bábi Zlopočasná uměla výjimečně skvěle mlčet. Dokázala sedět tak tiše a nehybně, že se vám začala ztrácet na pozadí. Zapomněli jste, že tam vůbec je. Místnost byla najednou prázdná.

To dokázalo mnoho lidí znepokojit. A taky pravděpodobně mělo. Ale i Tonička se naučila mlčet, od babičky Bolavé, své skutečné babičky. Teď se právě učila další věc, a sice to, že když dokážete být opravdu tiší, můžete se stát skoro neviditelnými.

Bábi Zlopočasná byla specialista.

Tonička tomu říkala kouzlo „Nejsem tady!“, pokud to ovšem bylo kouzlo. Byla přesvědčena, že každý v sobě má něco, co říká světu okolo „Jsem tady!“.

Proto také často cítíte, že máte někoho za zády, i když se snaží nevydat žádný zvuk. Přijímáte prostě jeho signál „Jsem tady!“.

Někteří lidé mají tenhle signál velmi silný. Jsou to lidé, které v obchodech každý obslouží jako první. Bábi Zlopočasná měla signál „Jsem tady!“ tak silný, že když chtěla, odrážel se ozvěnou od úbočí hor. Stačilo, aby vešla do lesa, a vlci a medvědi prchali na opačnou stranu.

Dokázala ho však vypnout.

To dělala právě teď. Tonička se musela velmi soustředit, aby ji vůbec viděla. Větší část jejího mozku a všechny smysly jí říkaly, že tam nikdo není.

No, pomyslela si, tak to už by stačilo. Odkáslala si. A najednou tam Bábi Zlopočasná byla pořád.

„Slečna Velezradná se má dobře,“ řekla Tonička.

„Je to hodná ženská,“ přikývla Bábi. „O to nic.“

„Má samozřejmě svoje slabůstky,“ řekla Tonička.

„Nikdo není dokonalý,“ odpověděla Bábi.

„Zkouší si nějaké nové oči,“ řekla Tonička.

„Výborně.“

„Je to párek havranů...“

„To ráda slyším,“ přikývla Bábi.

„Jsou lepší než ta myš, kterou obvykle používá,“ řekla Tonička.

„No bodejť. To věřím.“

Rozhovor pokračoval ještě chvíli stejným způsobem, až se začala Tonička cítit dotčená, že musí oddřít všechnu práci. Konec konců existuje přece něco jako všeobecná slušnost. No dobrá, ona už si s tím teď uměla poradit.

„Paní Našeptávalová napsala další knihu,“ pokračovala.

„Slyšela jsem,“ zabručela Bábi. Stíny v místnosti jako by se trochu prohloubily.

Aha, tak to vysvětluje tu ponurou náladu. Dokonce i myšlenky na paní Našeptávalovou Bábi Zlopočasnou rozčilovaly. Pro Bábi Zlopočasnou byla Madam Našeptávalová výlupkem všech nectností. Tak za prvé, nenarodila se v kraji, což byl prakticky zločin. Psala knihy a Bábi Zlopočasná knihám nevěřila. A paní Našeptávalová věřila v lesklé hůlky, kouzelné amulety, mystické runy a sílu hvězd, zatímco Bábi Zlopočasná věřila na šálky čaje, domácí sušenky, každodenní mytí ve studené vodě, a abychom tak řekli všeobecně, v Bábi Zlopočasnou.

Paní Našeptávalová byla oblíbená mezi mladými čarodějkami, protože když dělaly magii podle ní, mohly nosit tolik bižuterie, že skoro nemohly chodit. Bábi Zlopočasnou měl naopak v oblibě málokdo...

...až na případy, kdy ji potřebovali. Když stál Smrť u kolébky nebo v lese sklouzla dřevorubci sekera a do mechu stříkala krev, pak bylo třeba někoho rychle poslat do toho studeného, pokřiveného domku na mýtině. Když už nezbývala žádná naděje, obraceli jste se na Bábi Zlopočasnou, protože byla nejlepší.

A ona vždycky přišla. Vždycky. Ale oblíbená? To ne. Potřeba není totéž jako obliba. Bábi Zlopočasná tady byla pro chvíle, kdy byla situace vážná.

Tonička ji měla ráda, i když tak trochu zvláštním způsobem. A myslela si, že Bábi Zlopočasná má docela ráda ji. Dovolila Toničce, aby jí říkala Bábi, za-

tímco všechny ostatní čarodějky ji oslovovaly paní Zlopočasná. Občas si Tonička myslela, že když se k Bábi někdo chová přátelsky, Bábi Zlopočasná zkouší, jak moc přátelský vydrží být. Všechno kolem Bábi byla zkouška.

„Ta nová kniha se jmenuje *První lety v historii čarodějek*,“ pokračovala a opatrně pozorovala starou čarodějkou.

Bábi Zlopočasná se usmála. To znamená, že se jí v koutcích pozvedly rty.

„Pch!“ prohlásila. „Řekla jsem to už mockrát a řeknu to znovu: Nemůžeš se naučit čarování z knížek. Leticie Našeptávalová si myslí, že se můžeš stát čarodějkou, když si obstaráš ty své nákupy.“ Pak vrhla na Toničku pronikavý pohled, který signalizoval, že se chystala k nějakému rozhodnutí. Po chvílce dodala: „A vsadila bych se, že tohle by neuměla.“

Zvedla svůj šálek horkého čaje a objala ho dlaní ruky. Pak natáhla druhou ruku k Toničce a uchopila ji za prsty.

„Připravená?“ řekla Bábi.

„Na c–“ začala Tonička a najednou ucítila, jak jí začíná žhnout ruka. Horko jí stoupalo paží a prohřívalo ji až do kostí.

„Cítíš?“

„Jo!“

Pocit tepla najednou ustal. A Bábi Zlopočasná, s pohledem stále upřeným na Toničku, obrátila šálek dnem vzhůru.

Čaj z něj vypadl v kuse. Byl dokonale zmrzlý.

Tonička už byla dost stará a dost poučená na to, aby kladla hloupé otázky jako: „Jak jste to udělala?“

Bábi Zlopočasná na hloupé otázky neodpovídala, ale ona většinou neodpovídala na žádné otázky.

„Převedla jste teplo,“ řekla. „Vzala jste teplo z čaje a vedla ho přes svou ruku do mé, že?“

„Ano, ale mě se ani nedotklo,“ přikývla Bábi Zlopočasná vítězoslavně. „Jediné, o co tady jde, je rovnováha, chápeš. Celý ten trik je právě jen v té rovnováze. Udržovat rovnováhu a –“ Umlkla. „Houpala ses někdy na houpačce? Jedna strana se zvedá, druhá klesá, ale ten kousek uprostřed zůstává pořád ve stejné výšce. Stoupavost a klesavost procházejí přímo středem. Bez ohledu na to, jak vysoko stoupá jeden konec a hluboko klesá ten druhý, prostředek zůstává v rovnováze.“ Slabě popotáhla. „Magie, to je hlavně umění manipulovat věcmi.“

„Mohla bych se to naučit?“

„Řekla bych, že ano. Není to těžké, když si na to patřičně naladíš myšlení.“

„Můžete mě to naučit?“

„Právě se stalo. Ukázala jsem ti to.“

„Ale ne, Bábi, vy jste mi ukázala, jak to vypadá, ne jak se to *dělá!*“

„Ale to já ti říct nemůžu. Víím, jak to udělat. Ty na to třeba můžeš najít jiný způsob. Jen si musíš správně naladit myšlenky.“

„Ale jak to mám dělat?“

„Jak to mám vědět? Jsou to tvoje myšlenky,“ utrhla se na ni Bábi. „Postav konvici znovu na oheň, ano? Mám čaj úplně studený.“

Bylo v tom skoro něco zlomyslného, ale to už byla Bábi. Její názor byl ten, že když jste schopni se něco naučit, dokážete přijít i na to, jak. Nemělo smysl to

lidem usnadňovat. Život není peříčko, říkala s oblibou.

„A jak vidím, pořád ještě nosíš tu tretku,“ řekla Bábi. A ona neměla tretky ráda, byl to název, který používala pro označení čehokoliv lesklého a kovového, co čarodějky nosily a nesloužilo to k připevnění, sepnutí nebo uzavření. Takové zbytečnosti pro ni byly tretky neboli nákupy.

Tonička se dotkla stříbrného přívěsku ve tvaru koně, který měla na krku. Byl malý, jednoduchý a znamenal pro ni mnoho.

„Ano,“ odpověděla klidně. „Nosím.“

„A copak máš v tom košíku?“ zeptala se Bábi, což bylo velmi nevychované. Toniččin košík stál na stole. Byl v něm samozřejmě dárek. Každý věděl, že když přijdete na návštěvu, přinesete nějakou malou pozornost, ale čekalo se, že bude překvapený, když dárek dostane, bude říkat „ó, no né, to jste neměla, to přece nemuselo být“.

„Něco jsem vám přinesla,“ řekla Tonička a postavila velkou černou konvici na oheň.

„Nikdo po tobě přece nechtěl, abys mi nosila dárečky,“ prohlásila Bábi škrobeně.

„Jasně,“ přikývla Tonička a mlčela.

Za jejími zády Bábi zvedla víko košíku. Bylo v něm kotě.

„Její matka je Popleta, kočka vdovy Dvoulinkové,“ řekla Tonička, aby vyplnila nastalé ticho.

„To *jsi nemusela*,“ zabrumlal jí za zády hlas Bábi Zlopočasné.

„To nic není,“ usmála se Tonička do krbu.

„Nemůžu se starat o kočky.“

„Vychytá vám myši,“ řekla Tonička, aniž se otočila.

„Já tady nemám myši.“

Chcípily by tady hlady, pomyslela si Tonička. Nahlas ale řekla: „Madam Našeptávalová má šest velkých černých koček.“ Věděla, že zatímco mluví do krbu, z košíku na Bábi upírá malé bílé koťátko pohled plný posmutnělé bezmoci. Takový výraz ale má většina koťat. Ty zkoušíš mě, já zkouším tebe, pomyslela si Tonička.

„No, tak teď tedy opravdu nevím, co s tím budu dělat. Bude muset spát v kozím chlívku,“ řekla Bábi Zlopočasná. Většina čarodějek chová kozy.

Kotě se chvilku otíralo Bábi o nohu a pak udělalo „mňáu“.

Když později Tonička odcházela, Bábi se s ní rozloučila u dveří, ostentativně zavřela a kotě nechala venku.

Tonička přešla mýtinu k místu, kde si přivázala koště. Ale zatím neodletěla, ještě ne. Ustoupila k hustému keři a ztichla, byla tak tichá, až tam vůbec nebyla, až celé její okolí říkalo: Já tady nejsem.

Každý je schopen najít obrázky v plamenech ohně nebo ve tvaru mračen. Tohle prostě musíte obrátit. Vypnete tu částčku vašeho já, která říká „já jsem tady“. Rozpustíte se. Tomu, kdo se na vás bude dívat, dá velkou práci vás objevit. Vaše tvář se stane součástí listí a stínů, vaše končetiny a tělo kmenem a větlemi keřů a stromů. Mozek člověka, který vás pozoruje, už si zbytky doplní sám.

Tonička, která vypadala jako součást keře, pozorovala dveře. Zvedl se vítr. Byl teplý, ale Toničku

znervózňoval, poletoval sem a tam, stráсал žluté a rudé listí sykomor a točil se s ním po mýtině. Kotě se pokusilo několik z nich chytit, ale pak si zase sedlo u dveří a smutně mňoukalo. Už každou minutu si Bábi Zlopočasná pomyslí, že je Tonička dost daleko, otevře dveře a –

„*Něco jsi zapomněla?*“ ozval se jí hlas Bábi Zlopočasné hned vedle ucha.

To křoví byla ona.

„Hm... je opravdu moc roztomilé. Víte, myslela jsem si, že byste ho mohla... že *byste se ho mohla naučit* mít ráda,“ odpověděla Tonička, ale přitom si myslela: No tohle, jak se sem dostala? Možná by to stihla, kdyby běžela, ale proč jsem ji neviděla? Copak to jde, běžet a schovávat se najednou?

„Se mnou si hlavu nelam, děvče,“ řekla stará čarodějka. „Ty se teď rozeběhni ke Slečně Velezradné, že děkuju a nechám pěkně pozdravovat. Musím ale říct,“ hlas jí najednou trochu změkkl, „že ses schovala moc dobře. Hodně lidí by tě jen tak nenašlo. Věřila bys, že jsem měla co dělat, abych slyšela, jak ti rostou vlasy?“

Když Tonička na koštěti odletěla z mýtiny a Bábi si několika různými způsoby ověřila, že je skutečně pryč, vrátila se do domku a kotěte si přitom okázale nevšímalá.

Po několika minutách se dveře domku pootevřely. Mohl to udělat průvan. Kotě tiše vcupkalo dovnitř.

Všechny čarodějky byly trochu divné. Tonička si na to divné už tak zvykla, že jí to divné připadalo

docela běžné. Tak si například vezměte slečnu Rovnovodovážnou, která měla dvě těla, i když jedno z nich bylo jen pomyslné. Paní Zemrylová zase chovala čistokrevné žížaly s dlouhými rodokmeny a dávala jim všemožná jména... ona vlastně nebyla ani zvláštní, jen tak trochu svérázná, a abychom řekli pravdu, žížaly byly docela zajímavé, tím svým zvláštním, nezajímavým způsobem. A pak tady byla staříčká Matička Dezideráta Stěhovalová, která trpěla záchvaty časové nesoustředěnosti, a když se něco podobného stalo čarodějce, mohlo to být někdy opravdu dosti podivné. Její rty se nikdy nepohybovaly v souladu se slovy a zvuk jejích kroků někdy sestoupil po schodech deset minut předtím, než se přišourala sama paní Stěhovalová.

Když už ale máme mluvit o opravdu divných věcech, pak by největší dort a vavřínový věnec za první místo musela dostat Slečna Velezradná a o druhou a třetí cenu už by se nejspíše nikdo nepřihlásil.

Slečna Jasnouzřela Velezradná oslepla, když jí bylo šedesát. Pro mnoho lidí by to znamenalo pohromu, ale Slečna Velezradná byla dobrá v Zapůjčení, což je jeden z talentů, který více méně ovládají všechny čarodějky.

Uměla použít oči zvířat, četla to, co vidí, přímo z jejich myslí.

Ohluchla, když jí bylo pětasedmdesát, ale i na to si časem zvykla a uměla používat jakékoliv uši, které právě běžely kolem a ona si jich všimla.

Když Tonička u Slečny Velezradné poprvé nocovala, používala Slečna místo očí a uší myš, protože jí právě chcipla její stará kavka. Bylo to dost zvláštní,

pozorovat Slečnu Velezradnou, jak pobíhá po svém domku a v ruce napřažené kupředu nosí myš. Většinu lidí znervózňovalo i to, že kdykoliv něco řekli, obrátila se k nim Slečna Velezradná a namířila na ně svou myš. Bylo až neuvěřitelné, jak strašidelně mohl růžový pohybující se čeníšek vypadat.

Ti noví havrani byli mnohem lepší. V jedné z okolních vesnic někdo udělal Slečně Jasnozřele důmyslné bidýlko, které si mohla posadit na ramena, takže jí na každé straně hlavy seděl jeden z havranů. V kombinaci s jejími dlouhými bílými vlasy to bylo velmi... velmi čarodějnické, i když k večeru už měla zadní část šatů pěkně zaneřáděnou.

Pak tady byly její hodinky. Byly těžké a vyrobené ze zrezavělého železa. Vyrobil je někdo, kdo byl víc kovář než hodinář, a to byl zřejmě důvod, proč za chodu vydávaly místo klasického *tik-tak* mnohem údernější **tink-tank**. Nosila je na opasku a určovala čas tak, že ohmatala jejich malé silné ručičky.

Ve vesnici se vyprávělo, že ty hodinky jsou srdcem Slečny Velezradné a že je používá od chvíle, kdy přestalo tlouct její pravé srdce. Ale v okolních vesnicích o Slečně Velezradné kolovalo podobných pověstí mnoho.

Museli jste mít hodně vysoký práh odolnosti vůči podivnosti, když jste chtěli se Slečnou Velezradnou vyjít. Bylo tradicí, že mladé čarodějky putovaly sem a tam a zůstávaly vždy nějakou dobu se starými čarodějkami, aby se učily od starých zkušených odbornic, z nichž každá byla specialistka v nějakém oboru. Tohle vzdělání dostávaly zadarmo, jen výměnou za to, čemu paní Klíšťová, lovkyně čarodějných talentů,

říkala „trocha pomoci v domácnosti“, což znamenalo „udělat všechnu domácí práci“. Od Slečny Velezradné většina z nich odešla po prvním dni. Tonička už u ní byla třetí měsíc.

Ano... a někdy, když Jasnozřela Velezradná hledala nějaký pár očí, jímž by se mohla rozhlédnout, vplížila se do hlavy vám. Byl to zvláštní, znervózňující pocit, asi jako když vám někdo neviditelný čte přes rameno noviny.

Ano, kdyby někdo vyhlásil soutěž v podivnosti, vyhrála by Slečna Velezradná nejen dort i se svíčkami, nejenže by se o další ceny nikdo nepřihlásil, ale ještě by jí k tomu jako prémii pravděpodobně přidali toho chlápka, který místo programu předvádí ty komické figurky tvořené z nafukovacích balonků.

Když Tonička přišla domů, tkala Slečna Velezradná na svém malém tkalcovském stavu. Oba zobáky se natočily k Toničce.

„To jsi ty, dítě,“ řekla Slečna Velezradná tenkým, maličko chraptivým hlasem. „Užila sis hezký den.“

„Užila, Slečno,“ přikývla Tonička poslušně.

„Viděla jsi to děvče Zlopočasných. Je v pořádku, vid’.“ *Na cukr, a na čaj*, drmolil si svou stav, **tink-tank**, cinkaly si hodinky.

„Má se dobře,“ přisvědčila Tonička. Slečna Velezradná nekladla otázky. Prostě vám sdělovala odpovědi. To děvče Zlopočasných, pomyslela si Tonička, když se pustila do přípravy večeře. Ale Slečna Velezradná byla opravdu hodně stará.

A mohla hodně vystrašit. To byla pravda. To se jí nedalo upřít. Neměla hákovitý nos a měla všechny zuby, i když byly trochu zažloutlé, ale jinak byla

ukázkovým exemplářem zlé pohádkové čarodějnice. A když šla, chřestila jí kolena. Chodila velmi rychle, pomáhala si dvěma berlemi a podobala se při tom nějakému velkému pavoukovi. A to byla další taková zvláštní věc: domek byl plný pavučin a Slečna Velezradná Tonička velmi přísně zakázala se jich být jen dotknout.

Ano, ještě to s černou barvou. Většina čarodějek měla ráda černou, ale Slečna Velezradná měla dokonce v chlívkou černé kozy a na dvorku černé slepice. Stěny domku byly černé. Podlaha byla taky černá. Kdyby vám na zem upadl kus pendreku, už byste ho nenašli. A k vlastnímu nenadšenému úžasu musela Tonička vyrábět i černé sýry, což znamenalo natírat je lesklým černým voskem. Tonička uměla dělat skvělé sýry a dokázala je dokonale uskladnit, ale černým sýrům nějak nevěřila. Vždycky vypadaly, jako kdyby měly něco za lubem.

Další věc: Jak se zdálo, Slečna Velezradná nepotřebovala spát. V současnosti už jí nebylo nějaké hloupé dělení času na noc a den nic platné. Když se havrani uložili k spánku, zavolala si sovu a tkala dál se sovíma očima. Sova je zvláště dobrá, říká Slečna Velezradná, protože ta neustále obrací hlavu a hlídá očima člunek stavu. *Na cukr, a na čaj*, dělal stav, a **tink-tank** jim spokojeně přizvukovaly hodinky.

Slečna Velezradná, se zavázanýma očima, dlouhými bílými vlasy a ve větru vlajícím rozložitým černém plášti...

Slečna Velezradná, se svými dvěma berlemi, která chodí po svém domku bez ohledu na to, jestli je den či noc, která se za temné mrazivé noci prochází

po zahradě a chytá ve vzpomínkách útržky květinových vůní...

Každá čarodějka má svou specializaci a zvláštní umění Slečny Velezradné spočívalo ve spravedlivém Posuzování.

Z okruhu mnoha mil za ní docházeli lidé se svými problémy.

Já vím, že je to moje kráva, ale on tvrdí, že patří jemu!

Ona chce ten kousek za potokem, ale otec ho nechal mně!

...a Slečna Velezradná si sedla k stavu na cukr a na čaj, zády do místnosti plné ustaraných lidí. Ten stav jim dělal starosti. Pozorovali ho, jako kdyby se ho báli, a havrani zase pozorovali je.

Neohrabanými slovy, se spoustou koktání a zadrhávání jí přednášeli své problémy, zatímco v miho-tavém svitu dvou svící pravidelně chrastil stav.

Ach ano... ještě ty svíčky...

Jako svícny sloužily lidské lebky. Jedna měla na čele vyryto slovo ENOCHI, druhá ATHOOTITA.

Ta slova znamenala „VINA“ a „NEVINA“. Tonička by si přála tohle nevědět. Nebylo totiž možné, aby děvče, které vyrostlo na Křídě, znalo nebo zjistilo význam těch slov, protože ta slova byla v cizí a velmi prastaré řeči. Jenže Tonička jejich význam znala, protože měla v hlavě ctihodného Dr. Mg. Citlivoje Vy-hřezla, starého a dávno už bývalého profesora NÚ.

Přesněji řečeno, jeho malou část.

Před několika lety se totiž Toničky zmocnil zloj-roj... věc, která miliony let sbírala mozky... jednodu- ché i složité, hadí, ptačí zvířecí i lidské. Toničce se

podářilo vyhnat ho ze své hlavy, ale v hlavě jí uvázlo několik úlomků cizích myslí. Jedním z nich byla malá částka osobnosti a uzlík vzpomínek Dr. Mg. Vyhřezla. Nedělal Toniče skoro žádné potíže, ale když se podívala na nějaký nápis v cizím jazyce, věděla, co to znamená, nebo spíš slyšela v duchu suchý hlas dr. Vyhřezla, který jí napsaný text překládal. (Jak se zdálo, tohle bylo všechno, co po něm zůstalo, ale i tak se Tonička vyhýbala tomu, svlékat se před zrcadlem.)

Lebky byly napůl pokryté voskem steklým ze svící a většina lidí z nich nedokázala během svého pobytu v místnosti odtrhnout oči. A pak, když už byla všechna slova řečena, nastal najednou okamžik šokujícího ticha, protože stav utichl. Slečna Velezradná se ve své těžké židli na kolečkách obrátila, stáhla si z perlově šedých očí černý šátek a řekla:

„Slyšela jsem. Teď se podívám. Podívám se, kde je pravda.“

Někteří lidé, na které se v tomto okamžiku ve světle svící stojících na lidských lebkách zadívala, se dali na útěk. Ty oči, které neviděly vaši tvář, dokázaly jakýmsi způsobem nahlédnout do vaší mysli. Když se na vás Slečna Velezradná podívala tímhle způsobem, pak jste buď říkali pravdu, nebo jste byli velmi hloupí.

Proto se se Slečnou Velezradnou nikdy nikdo nepřel.

Čarodějky nesměly žádat úhradu za použití svých dovedností, ale každý, kdo přišel požádat Slečnu Velezradnou o pomoc, přinesl nějaký dárek, obvykle nějaké jídlo, ale občas i oblečení, nebo starší boty,

pokud byly její velikosti. Pokud verdikt Slečny Velezradné vyzněl ve váš neprospěch, nebylo taktické (alespoň to všichni říkali) žádat svůj dárek nazpět, protože o nějakou maličkost přijít bylo mnohem příjemnější než být v nějakou slizkou maličkost proměněn.

Říkalo se, že když budete Slečně Velezradné lhát, zemřete do týdne strašlivou smrtí. Říkalo se, že se ke Slečně Velezradné za temných nocí chodí radit králové a princové a ptají se jí na věci, které se týkají těch nejdůležitějších státních záležitostí. Říkalo se, že má Slečna Velezradná ve sklepe hromadu zlata, střeženou démonem se žhavou kůží a třemi hlavami, který se vrhne na každého, kdo se na zlato jen podívá, a ukousne mu nos.

Tonička měla silné podezření, že přinejmenším ta poslední dvě tvrzení jsou mylná. Rozhodně si byla jistá, že není pravdivé to poslední, protože jednoho dne si zašla dolů do sklepa (pro jistotu vyzbrojená kbelíkem vody a pohrabáčem), ale nenašla tam nic jiného než hromadu brambor, mrkve a další zeleniny. A taky myš, která ji ostražitě pozorovala.

Tonička se nebála, ne moc. Tak především, pokud se démon nedokázal maskovat jako brambor, tak nejspíše neexistoval. A za druhé, přestože Slečna Velezradná špatně viděla, špatně slyšela a páchla jako stará nevětraná almara, Tonička z ní neměla špatný, ale spíše dobrý pocit.

První pohled a Druhé myšlenky, to je to, na co by se měly spoléhat všechny čarodějky. První pohled – vidět jen to, co tady skutečně je, a Druhé myšlenky – aby kontrolovaly První myšlenky a dohlížely na to,

že myslí správně. Pak tady ovšem byly ještě Třetí myšlenky, ale Tonička nikdy neslyšela, že by o nich někdo mluvil, a proto o nich mlčela také. Byly zvláštní, zdálo se, že se myslí samy pro sebe, a objevovaly se poměrně zřídka. A právě teď jí říkaly, že na Slečně Velezradné je mnohem víc, než kolik je toho na ní vidět pouhýma očima.

Pak jednoho dne, když Tonička utírala prach, převrátila lebku jménem Enochi.

...a najednou toho věděla o Slečně Velezradné mnohem víc, než si pravděpodobně Slečna Velezradná přála, aby o ní kdokoliv věděl.

Večer, když jedly maso v kořeněné omáčce (s černými fazolemi), řekla Slečna Velezradná: „Zvedá se vítr. Musíme brzo vyrazit. V takovéhle noci nevěřím koštěti nad vrcholky stromů, ani co by se za nehet vešlo. Mohla by tam být různá divná stvoření.“

„Někam půjdeme? Půjdeme vážně někam ven?“ ujišťovala se Tonička. Nikdy večer nikam nechodily, a proto jí vždycky večery připadaly dlouhé jako roky.

„Dnes určitě půjdeme. Dnes večer se bude tancovat.“

„Kdo bude tancovat?“

„Havrani by na to neviděli a sova by byla zmatečná,“ pokračovala Slečna Velezradná. „Budu muset použít tvé oči.“

„Kdo bude tančit, Slečno Velezradná?“ ptala se Tonička. Měla ráda tanec, ale jak se zdálo, nikdo v okolí netančil.

„Není to daleko, ale bude ošklivá bouře.“

Takže to bylo jasné. Slečna jí nic neřekne. Přesto to znělo zajímavě. Navíc to jistě bude velmi poučné,